

GEEN WOORDEN, MAAR DADEN

Door: Victor A.C. Remouchamps, luitenant kolonel der artillerie (b.d.)

Militair en politiek analist

Het resultaat van de verkiezingen in Oekraïne eind oktober is ondanks verwoede pogingen van het Kremlin om de verkiezingen zo veel mogelijk te verstoren, toch op een succes voor Kyiv uitgelopen. Hoewel de einduitslagen nog niet volledig zijn verwerkt, zijn er in de politieke landkaart nauwelijks verschuivingen opgetreden. Hoewel de verkiezingen de regio's betref, vertonen de resultaten hoe het land nog steeds verdeeld is tussen een pro-Westen gezind deel van de bevolking en voor een deel pro-Rusland gezind deel. In algemene zin blijft de tendens dat de meerderheid van de bevolking een in toenemende mate vastbesloten houding blijft ontwikkelen ten aanzien van de strategie van Kyiv om dichter aansluiting te zoeken bij het Westen. De regeringspartijen hebben weliswaar enig terrein moeten prijs geven (vergeleken met de laatste parlementsverkiezingen van 2014), maar de verwachte "aardverschuiving" als gevolg van de steeds sterker wordende klachten over corrumperende ambtenaren en politici, bleef uit¹. De stemming in het door Rusland bezette deel van Oekraïne is nauwelijks te meten omdat in de bezette delen van de Donetsk en Luhansk oblasten geen verkiezingen konden worden gehouden². En door een starre verkiezingswet konden de 1.3 miljoen (één derde van de oorspronkelijke bevolking in de oostelijke provincies) gevluchte oorspronkelijke bewoners uit de bezette gebieden alleen stemmen voor de lokale politieke partijen uit hun tijdelijke woonplaats. Een uit oost-Oekraïne uitgewekene kon alleen maar deelnemen aan de lokale verkiezingen als hij of zij als "inwoner" in hun tijdelijke woonplaats stond geregistreerd en niet als "vluchteling". Omdat de meeste uit de bezette gebieden gevluchte bewoners ooit hopen om weer naar hun oude haardsteden te kunnen terugkeren en zij bovendien hun bescheiden financiële steun als vluchteling zouden kwijtraken, heeft het grootste deel van deze groep niet aan de verkiezingen kunnen deelnemen.

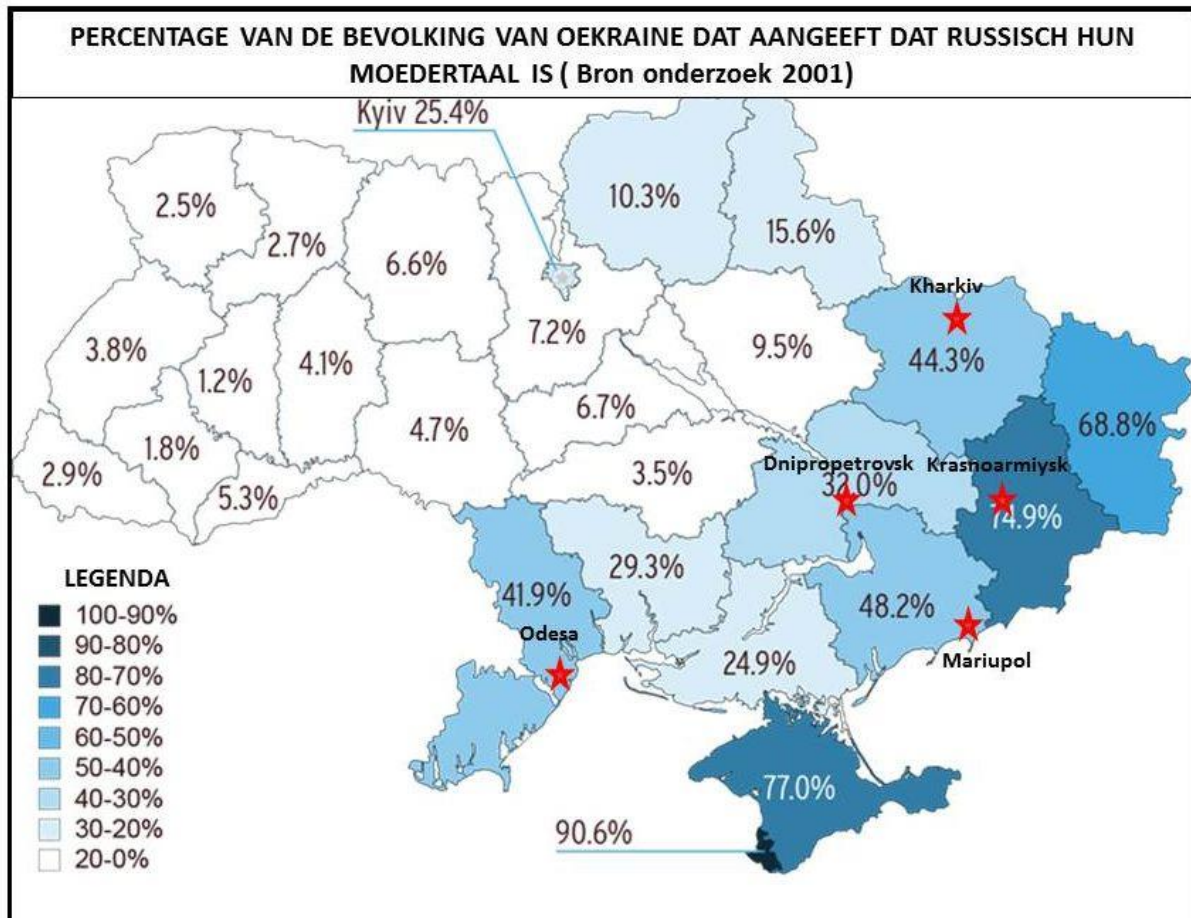
In bijgaand kaartje wordt de "moedertaal" is van de lokale bevolking weergegeven. Nu geeft de procentuele verdeling maar voor een deel tevens de politieke voorkeuren van de bevolking weer, doch het geeft een indicatie of de voorkeur wordt gegeven aan de Westersgezinde politiek van Kyiv of dat de interesse naar het oosten is gericht. Het Kremlin

---

¹ In de peilingen geeft bijna de helft van de ondervraagden aan, niet tevreden te zijn over het tempo van de hervormingen. De mensen maken zich vooral zorgen over de niet-aflatende corruptie en om de kosten van de gezondheidszorg en onderwijs. Parlementariërs en de machtige oligarchen worden beschouwd als de belangrijkste obstakels voor verandering.

² In de Donetsk oblast was het percentage mensen dat aan de verkiezing kon deelnemen 42 %. In de Luhansk oblast zelfs slechts 26%

is zich daar wel van bewust en heeft een nieuwe zet gedaan in het hybride schaakspel, waarvan het de spelregels uitstekend beheerst.

Het strategische doel van het Kremlin was en is om, gebruik makend van de verkiezingen, de positie van Kyiv zo veel mogelijk te verzwakken. Een belangrijk instrument om dat doel te bereiken is om, gebruik makend van de demografische verdeling van het land zoals in bovenstaand kaartje staat aangegeven, de verkiezingen in de “pro-Russische provincies zo veel mogelijk te manipuleren.

De hoop daarbij is dat de uitslag van de verkiezing zou leiden tot protesten gevolgd door gemanipuleerde onlusten met als resultaat dat de regering in Kyiv als krachteloos zou worden gekwalificeerd en mogelijk zou leiden tot een tweede “Maidan”, maar dan hopelijk met een voor het Kremlin positief resultaat.

Om die strategische doelstelling te bereiken besloot het Kremlin om de inspanningen te concentreren op vier pro-Russische oblasten:

- De Kharkiv oblast in het noordoosten (44,3 % Russisch taligen met Kharkiv als provinciehoofdstad,
- De Donetsk oblast in het oosten met 74,9 % Russisch -taligen,

- De Mariupol oblast in het zuidoosten met de belangrijke Zwarte Zeehaven (en één van de hoofddoelen van de “DNR”) met 48,2 % Russisch taligen
- De Odesa oblast in het zuid westen met 41,9 % Russisch taligen.

Wanneer de macht door Pro-Russische partijen zou worden overgenomen in deze vier oblasten, dan zou niet alleen Kyiv aan invloed moeten inboeten maar zouden in het ergste geval de lokale bestuurders een eventuele basis kunnen vormen voor toekomstige militaire acties zoals die op de Krim en in het oosten van Oekraïne.

West Oekraïne

In het westen werden lokale, naar zelfstandigheid strevende minderheden geactiveerd om de verkiezingen zo veel mogelijk te verstoren zoals de “Rusin of Transcarpatia”, de “People’s Council of Bessarabia”, de “Assembly of Romanians from Bukovyna”. Gebieden die grenzen aan de Odesa provincie. In de Odesa provincies zijn twee terroristische organisaties actief: De “Odesa Ondergrondse” onder leiding van Mykhailo Dolgov³ en Andriy Yakovenko⁴ en de “Odesa Broederschap” (De politieke vleugel van de Odesa

Ondergrondse⁵)

Beide organisaties waren volgens de Oekraïense veiligheidsdiensten afgelopen jaar verantwoordelijk voor tientallen aanslagen. In de provinciehoofdstad Odesa, liepen deze Russische plannen echter op niets uit. Dat was voornamelijk te danken aan de aanstelling op 30 mei 2015 van de uitgesproken Rusland-kritische gouverneur, de voormalige president van Georgië; Micheil Saakasjvili. De voornaamste reden dat deze politieke zwaargewicht op deze positie is benoemd, is zijn belofte om de macht van de Russische gezinde maffia in zijn Odesa oblast te breken en daarmee de wind uit de zeilen te nemen van de naar onafhankelijkheid strevende en door het Kremlin gefinancierde Putin-volgers. Door een aantal gerichte maatregelen die Saakasjvili heeft genomen⁶ is het vertrouwen van de lokale bevolking in deze gouverneur kennelijk reeds in zes maanden tijd dusdanig groot dat de invloedrijke Oligarchen die in de provincie tot voor kort de dienst uitmaakten, het vertrouwen van een groot deel van de lokale bevolking hebben verloren. De politieke beschermeling van Saakasjvili behaalde een ongekend hoog percentage aan stemmen bij de verkiezingen en bereikte daarmee de derde plaats.

³ Voormalige communistische pro-Russische Oekraïner, woordvoeder van de “Odesa Ondergrondse”

⁴ Voormalige 1ste secretaris van de Communistische Odesa Jeugd Liga (Komsomol)

⁵ Volgens de Russische pers.

⁶ Onder meer het ontslag van het hoofd van de douaneorganisatie, verantwoordelijk voor de georganiseerde misdaad in de provincie

De bevolking van de provincie heeft op een relatief vreedzame manier aan de verkiezingen deelgenomen, relletjes en andere onlusten bleven uit en hoewel de stem van het Rusland getrouwe deel van de bevolking in de verkiezingsuitslag nadrukkelijk tot uitdrukking is gekomen⁷, blijkt toch dat een belangrijk deel van de bevolking zich achter de prowesterse Kyiv koers, zoals gepropageerd door Saakasjvili, heeft verklaard.

Een pijnlijke misrekening van het Kremlin.

Zuidoostelijk Oekraïne

In de zuidelijke havenstad Mariupol en in het regionaal centrum van de Donetsk oblast; Krasnoarmiysk, slaagden de Russische gezinde partijen er in om de voorbereidingen van de verkiezingen op een dusdanige manier te saboteren, dat uiteindelijk de verkiezingen in deze steden voorlopig werden afgelast. Opmerkelijk is de kwalijke rol die de Russische gezinde gouverneur van de Donetsk oblast : Pavlo Zhebrivsky, gespeeld heeft in het saboteren van de verkiezingen. Ook de grootste werkgever in de regio, de rijkste man van Oekraïne; de multimiljardair Rinat Akhmetov, een vroegere compaan van de afgezette Oekraïense president Viktor Yanukovich, die voor een belangrijk deel ook de activiteiten van het “leiderschap” van de zogenaamde proxy-republiekjes in de Donbass financiert, maar zich overigens vrijelijk in geheel Oekraïne kan bewegen, is mede verantwoordelijk voor de chaos die in de voorbereiding van de verkiezingen zijn veroorzaakt.⁸

Oost-Oekraïne

De “Kharkiv Partisanen”

Daar werd de hoofdaanval gericht op de op één na grootste stad van Oekraïne; Kharkiv. En bovendien op de in grootte de derde stad in Oekraïne: Dnipropetrovsk. Kharkiv heeft met zijn vijftien miljoen inwoners een uitgesproken pro-Russische burgemeester: Hennadiy Kernes. Kernes⁹ is lid van een “nieuwe” partij: Vidrozhennya (“Revival of “Wedergeboorte”) die veel leden telt uit de inmiddels verboden partij (Partij van de Regio’s¹⁰) van de toenmalige gevluchte president van Oekraïne: Viktor Yanukovich. Bovendien kent Kharkiv een prima functionerende

⁷ De zittende burgemeester Trukhanov werd opnieuw in zijn functie herkozen.

⁸ Een buitengewoon ergerlijke situatie waarbij blijkt dat de regering kennelijk niet in staat (of bereid) is om de macht van de lokale maffialeiders en oligarchen aan banden te leggen. Na de zelfstandigheid in 1991 zijn alle politieke leiders (Kuzma, Yanukovich, Timoshenko, Yushenko, Poroshenko) met uitzondering van minister-president Arseniy Yatsenyuk afkomstig uit, of zoals Kuzma, werden gesteund door één of meer oligarchenfamilies.

⁹ De Openbare aanklager heeft Kernes weliswaar in staat van beschuldiging gesteld, verdacht van corruptie en het onwettig uitoefenen van zijn functies, doch dit heeft hem in de verkiezingen geen daadwerkelijke schade berokkend.

¹⁰ De Partij van de Regio’s had in 2014 een meerderheid in het Oekraïense parlement. De partij stortte ineen na de Maidan-revolutie. De meeste partijleden verlieten weliswaar de partij, maar niet de politiek en zochten

Russische gezinde ondergrondse onder leiding van Oleg Sobchenko en Filip Ekozyants¹¹ (De “Kharkiv Partisanen”¹²) Begin 2014 slaagde die ondergrondse er zelfs in om enkele overheidsgebouwen te bezetten en was er kort sprake van het oprichten van een Kharkiv Peoples Republic, (“KNR”) á la de proxy republiekjes “DNR” en LNR”.

Bovendien was deze organisatie verantwoordelijk voor het plegen van talrijke criminele activiteiten en aanslagen die vele tientallen gewonden hebben opgeleverd. De Oekraïense veiligheidsdienst slaagde er echter in deze groep te ontmantelen en dat plan moest voorlopig worden afgezegd. De pro-Russische minderheid bleef echter onverkort actief. De partij van Kernes behaalde zoals verwacht het grootste deel (65%) van de stemmen, zodat de regering opgescheept blijft zitten met een latente negatief ingestelde lokale overheid.

In Dnipropetrovsk behaalde de opvolger van de “Partij van de Regio’s”, de UKPROP¹³ ook al de eerste plaats, hoewel de uitslag door het centraal verkiezingscomité wordt bestreden en de openbare aanklager één van de leiders van de UKPROP partij, Hennadiy Korban¹⁴, eens plaatsvervangend gouverneur van de oblast, zakenman en een beschermeling van de voormalige gouverneur van de provincie, de oligarch en multimiljardair Ihor Kolomoyskiy, op 31 oktober heeft laten arresteren in een poging om de “corruptie in de oblast aan te pakken”. Dat deze arrestatie politieke belangen nastreeft, is voor vriend en vijand duidelijk.

Conclusies

De voornaamste conclusies over het resultaat van de verkiezingen zijn:

- Dat de regerende coalitie de meeste zetels heeft gehaald, hoewel ze minder stemmen hebben verzameld dat bij de voorgaande Kamerverkiezingen van 2014, ondanks een Russisch offensief van de door het Kremlin gecontroleerde media die een “aardverschuiving” hadden voorspeld, gebaseerd op corruptieschandalen die door de media werden getoond.
- De partijen die de opvolgers zijn van de vroegere “Partij van de Regio’s” hebben weliswaar minder zetels behaald, maar hebben duidelijk terrein gewonnen.
- In de Russischtalige provincies (zie kaart) is zoals verwacht de steun voor een antiwesterse en dus pro-Russische politiek groot en hebben de lokale pro-Russische

---

onderdak in twee nieuwe partijen: Vidrozhennya (Revival) en Nash Kray (Our Land), die in respectievelijk 2014 en 2015 werden opgericht en die bij de verkiezingen van 25 oktober honderden zetels in de gemeenteraden in de wacht hebben gesleept.

¹¹ Een radicale Orthodox-katholieke en antisemitische voormalige bruiloft-zanger op feesten en partijen en medewerker van de voormalige gouverneur van de Kharkiv oblast: Konstantine Dolgov

¹² De leiding van deze terroristenorganisatie beweert meer dan 2500 volgers te hebben, geleid door Russische Spetznats en voormalige Berkut officieren (De voormalige veiligheidstroepen van de afgezette president Yanukovich)

¹³ Opgericht 25 juni 2015.

¹⁴ Korban had een leidende rol in de poging tot bezetting van openbare gebouwen van Dnipropetrovsk in het voorjaar van 2014 nadat de Russische Gestapo de KGB, in samenwerking met lokale terroristenleiders net als in Luhansk, Kharkiv en Donetsk getracht hadden de lokale macht over te nemen.

politici hun posities kunnen verstevigen. De centrale overheid heeft in het kader van de anti-corruptieprogramma's weliswaar getracht om de grootste schade enigszins in te perken, door onder meer de pro-Russische winnaar; Korban van de verkiezingen in Dnipropetrovsk in staat van beschuldiging te stellen voor corruptiepraktijken, maar is desalniettemin verplicht in de toekomst met lokale anti-Kyiv ingesteld lokale overheden samen te werken in belangrijke oblasten zoals Kharkiv.

- Dat initiatieven om de corruptie energiek aan te pakken, door het electoraat wordt gewaardeerd blijkt uit de verhoudingsgewijs grote winst van de door de gouverneur van Odesa gesteunde kandidaat; Sacha Borovik die weliswaar de verkiezingen van de pro-Russische vertegenwoordiger niet wist te winnen en tweede werd in de race om het burgemeesterschap, doch de lokale overheid in Odesa zal in de toekomst met een versterkte pro-Kyiv oppositie rekening moeten houden. Bovendien heeft Saakasjvili de verkiezingsuitslag als "gefalsificeerd" en "frauduleus" gekwalificeerd en een formele klacht ingediend bij de Centrale Verkiezingscommissie hoewel de kans dat de uitslag zal worden veranderd buitengewoon klein wordt geacht.
- In algemene zin wordt het de regering in Kyiv duidelijk gemaakt dat het uitblijven van daadwerkelijke hervormingen, de nog steeds voortdurende corruptie en het in hun positie handhaven van oudgedienden uit de periode van de gevluchte president Yanukovich, zoals de openbare aanklager Shokin en het nog steeds niet vervolgen van de schuldigen van het Maidan-drama van 2014, de steun van de bevolking elke keer kleiner wordt. Maatregelen zoals het vervolgen arresteren van politieke tegenstanders zoals in Kharkiv en Dnipropetrovsk, vlak voor een verkiezingsronde is een teken van zwakte.

Dat politici die daadwerkelijk maatregelen nemen om de corruptie aan te pakken, zoals de gouverneur van Odesa, door het publiek gewaardeerd.

Waarmee wordt bewezen dat het stemvee kiest voor de Feyenoord slogan: Geen woorden, maar daden!

Kernes wins Kharkiv mayoral elections, 4 parties get seats in city council – OPORA's parallel vote count

According to a parallel ballot count conducted by the OPORA civil network, incumbent mayor Hennadiy Kernes has won the Kharkiv mayoral election having received 65.88% of the vote, while his closest rival, leader of the Kharkiv regional branch of the Samopomich Union Taras Sitenko, came second with 12.25% of the vote.

The rest of candidates received less than 5% of the vote, coordinator of the OPORA civil network, Olha Aivazovska, said at a press conference in Kyiv on Monday.

In addition, OPORA conducted a parallel count of ballots in the elections to Kharkiv City Council. According to its data, four political parties will receive seats in the city council - Vidrozhennia (Revival) Party with 53.45% (more than 251,000 votes), Samopomich Union with 12.01% (about 56,500), Petro Poroshenko Bloc "Solidarity" 6.76% (about 32,000), and Nash Kray with 6.62% (more than 31,000). Batkivschyna All-Ukrainian Association, with 3.41% of the vote, failed to overcome the election threshold.